

Deli Köşemden Vermeyince Mabud İntihal Üzerine

– SafiyeDÜNDAR · 07 Şubat 2013

Osmanlı padişahlarının tebdil-i kıyafet dolaşmaları adettendir. Halkın içinde halktan gözükerek ülkenin gidişatını, birlik bütünlüğünü, halkın kendileri hakkında düşüncelerini takip ederlermiş. Sultan Mahmut da bir Ramazan günü bu minval üzere dolaşırken Üsküdar sırtlarında bir ayakkabı tamircisinin önünden geçmiş. İçerden gelen örs çekiç sesleriyle karışık bir ihtiyar sesi: 'Tıkandı da tıkandı.' diyormuş. Merak edip içeri giren sultan sormuş:

- Hayrola baba tıkanan nedir?
- Evlat ne sen sor ne ben söyleyeyim, demiş ihtiyar. Israra dayanamayınca anlatmaya başlamış:
- Bundan üç dört sene evvel bir rüya gördüm. Rüyamda önümde kocaman bir şadırvan vardı. Her tarafında musluklar... Muslukların kimi gürül gürül, kimi oluk oluk, kimi damla damla... 'Bu nedir?', dedim rızık çeşmesidir, dediler. O zaman sordum ' Bu kimindir?' Padişahındır, dediler. 'Belli!' dedim. 'Şu kimindir?' Falanca vezirindir, dediler. Hımm belli, dedim. Şu kimin, şu kimin derken tek tük damlayanı sordum. 'Bu kimindir?' O senindir, dediler. 'Eyvah!' dedim. Üzüldüm. Oradan bir odun parçası aldım açayım da rızık artsın, dedim. Kırılmadı mı içinde! O gün bu gündür dükkanın kapısından bir kişi girmez. Tıkandı da tıkandı. Durum bu. Sultan Mahmut tebessüm etmiş. Mevzu da hoşuna gidince saraya gelir gelmez hemen güzel bir tepsi baklava hazırlatmış.

- İçini de altın doldurun gönderin Tıkandı Baba'ya, ama kimin gönderdiğini söylemeyin, demiş. Altınlı baklava hazırlanmış, gönderilmiş. Sevinmiş ihtiyar, 'Elhamdülillah nasibim açıldı!' demiş. Ama ne yapacağım ben bir tepsi baklavayı satayım da iki günlük iftarlığım çıksın. Satmış. Padişah duyunca tebessüm etmiş:

- Bu defa hindi gönderin içine de altınları doldurun.

Hindi eline geçen ihtiyar 'Ne yapacağım hindiyi satayım yine.' demiş. Bir gün önce baklavayı alan uyanık komşu bunu da satın almış üç beş akçeyle.

Padişah duyunca küplere binmiş:

- Çağırın gelsin saraya!

'Eyvah başımıza bu da mı gelecekti?' demiş Tıkandı Baba. Korkuyla gelmiş huzura.

Padişah olanı biteni anlatınca sevinmiş:

- Oh hamd olsun kısmetim açıldı nihayet.

Padişah bakmış haline acımış: 'Getirin içerden hazine sandığını!' diye emretmiş. Kocaman bir sandık getirmişler. 'Bir de kürek getirin!' Küreği de getirmişler. 'Verin Tıkandı Baba'ya!' Vermişler. - Daldır şimdi, ne kadar çıkarsa hepsi senin.

Tıkandı Baba şükürle, heyecanla nasıl salladıysa küreği ters sallamış. Üstünde bir tek altın. Sultan Mahmut o zaman dayanamamış ve çeşitli kaynaklarda ortaya çıkışı bu şekilde anlatılan o meşhur ifadeyi söylemiş:

- Ah vermezse Mabud neylesin Mahmut! İlk kanı bunun nasipsizlik olduğu yönündedir. Bir insan neden nasipsiz olur ki?.. Sanırım yardımcı fikirlerden de çıkarmışızdır, elindekiyle yetinmemenin sonuçlarını.

İnsanın kendi elindekilerden evvel başkasının eline bakması bu sonucu doğuruyor.

Onda var bende de olmalı.

Onda neden var, hangi çalışmaların semeresi, hangi uykusuzluğun, hangi sancuların, hangi gözyaşının... İntihal nedir duymuşsunuzdur son günlerde. Televizyon kanallarında sıkça bahsi geçiyor. Asıl anlamı 'alıntı olduğunu belirtmeden başkasının sözleri ve eserini kendininmiş gibi gösterme'. Hortumlamanın bir türü yani. Azımsanamayacak kadar örneği varmış, şaşkırdım doğrusu. Hani uyarırdım öğrencilerimi özellikle tırnak kullanımı noktasında, ama bu derece yaygın olduğunu bilmezdim. Dünyada epey örneği var, özellikle üst düzey demokratlar arasında. Ülkemizde de az değil Kemal Alemdaroğlu, İhsan Doğramacı, Orhan Pamuk... Allah bilir iletişimin böyle güçlü olmadığı dönemlerde kimler daha. Bilimsel kariyer için önemli bir basamak makale yazımı, eser inşası ve para kazanmanın da güzel bir yolu. Gündemde olan intihal suçlusu ise Alman milletvekili. Hem de Eğitim Bakanı. Daha kötü olan ise intihalle suçlandığı tez konusu 'Kişi ve Vicdan'.

Özümüze dönersek insan bu nefis taşıyor, kolayı istiyor, sonucu hemen bekliyor. Belki de en çok burada yanılıyor. Sabır kuyuda olduğunu anlayana, çaresiz kalana, helal yollardan ekmeğini kazanana, kanaat zenginliğinden haberdar olana. Azmin zaferi, iğneyle kazarak ısrarla bekleyene.

Dünyanın gidişatı bunca hızlıyken, değişim, dönüşüm, karışım bunca fabrika usulüyken... Elimizin altındaki makineden bindiğimiz hızlı trene, fibernetlere, banka kredilerine... Nazım'ın hız dediği bunun neresindeydi acep? Bazen kafayı oynatası geliyor insanın. Çünkü sel duru sular gibi gittiği yere götürmez verimi. Kapar, talan eder. İnsanda ne tahammül kalır ne tevekkül. Kendi dışına çıkıp kendini seyredenler kurtulur. Nereden nereye yine. Belki de acele ile veya açgözlülükle çeşmelerimizi tıkadığımızın farkına bile varamıyoruz. Belki zamanla temizlenecek tıkanan oluk, aka aka. Tıkanınca ya da kesilince tali yollar mı buluyoruz? Olur ya kaçak su kullanımına izin veren bir devletiniz vardır belki. Tanımadıklarımıza güveniyoruz. Vesselam.